Breestraat 5
(Wielsbeke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2017E111
Mei 2017

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen 4

2.1 Administratieve gegevens 4

2.2 Synthese 5

2.3 Gemotiveerd advies 6

2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek 6
2.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site 8
2.3.3 De waardering van de archeologische site: 8
2.3.4 Impactbepaling 8
2.3.5 De bepaling van de maatregelen 8

2.4 Programma van Maatregelen 8

2.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek 8
2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie 9
2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen 9
2.4.4 Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem 10
2.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode 10
2.4.6 Onderzoekstechnieken 11
2.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP 13
2.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders 13
2.4.9 Raming inzake tijd 13
2.4.10 Vondsten 13

2.5 Conclusie 14

Deel 3: Bibliografie 15

3.1 Conclusie 15

Deel 4: Bibliografie 17

FIGURENLIJST (2017E111)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart, met weergave van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....5
Figuur 2: onderzoeksgebied proefsleuven. 11
Figuur 3: voorstel proefsleuven op de GRB-basiskaart. De gebouwen worden voorafgaand gesloopt. Indien blijkt dat de zone onder de aanwezige bebouwing niet is verstoord, dan dient de bebouwing slechts tot op het maaiveld te worden afgebroken in afwachting van het proefsleuvenonderzoek of onder begeleiding van een archeoloog tijdens het proefsleuvenonderzoek. 12

TABELLENLIJST (2017E111)

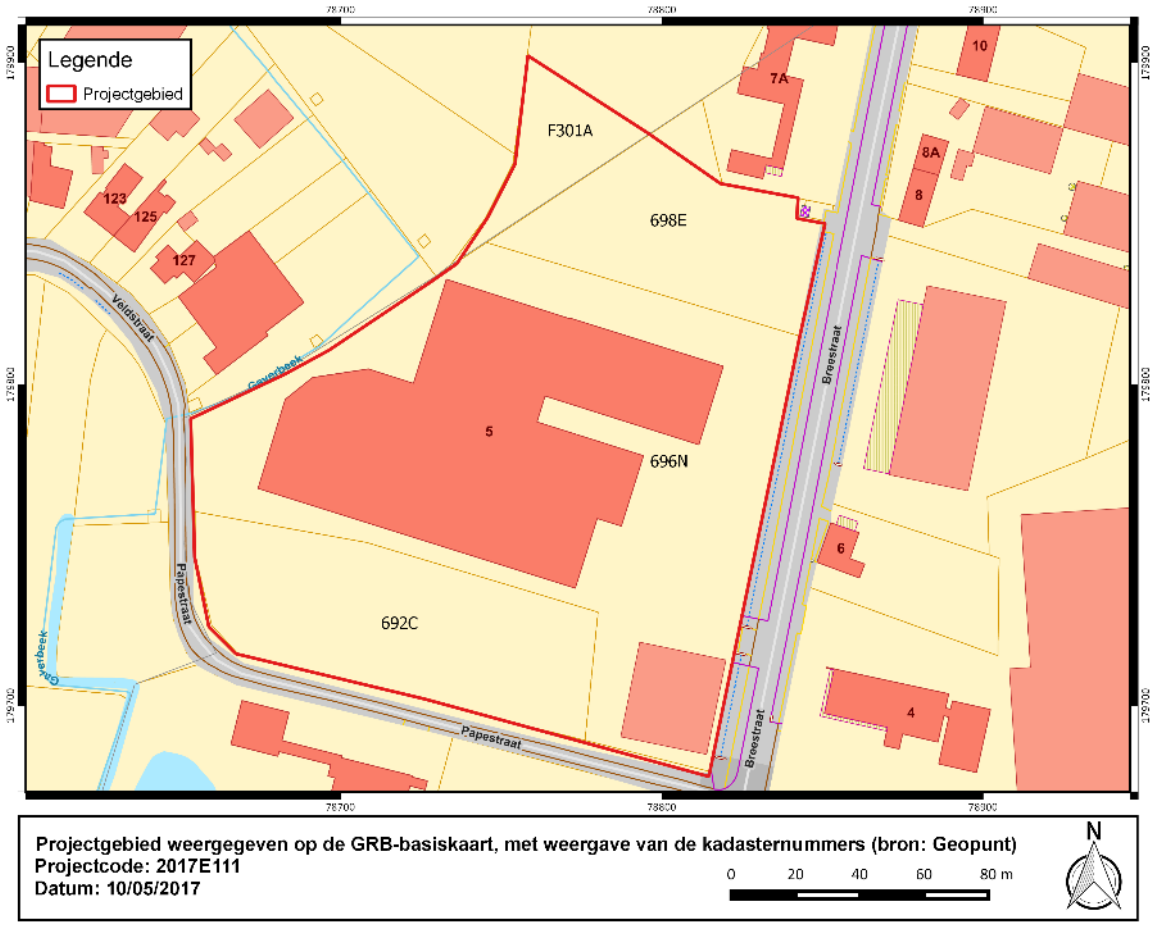
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 4

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Global Jordan & Freeman Kapellestraat 117 8020 Oostkamp	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Wielsbeke
	Deelgemeente	/
	Postcode	8710
	Adres	Breestraat 5
	Toponiem	Breestraat 5
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X_{min} = 76293 Y_{min} = 178131 X_{max} = 81369 Y_{max} = 181656
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Wielsbeke Afdeling 1, Sectie A, nr's 692c – 696n – 698 E, Oostrozebeke, Afdeling 1, Sectie F 301A Figuur 1**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart, met weergave van de kadasternummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

De opdrachtgever plant de constructie van bedrijfsverzamelgebouwen en bijhorende infrastructuur ter hoogte van Breestraat 5 te Wielsbeke. De werken omvatten de oprichting van 4 gebouwen, elk bestaande uit verschillende units, met aanleg van wegenis, riolering en een waterbufferbekken. Omwille van deze geplande werken is het bodemarchief ter hoogte van de geplande werkzaamheden bedreigd. Het projectgebied is ca. 26850,6 m^2 groot, de geplande bodemingreep 11700 m^2. Men kan er van uitgaan dat het bodemarchief over het gehele oppervlak van de geplande werken bedreigd is.

Landschappelijk gezien bevindt het projectgebied zich in de zandleem- en leemstreek. De bodemkaart van Vlaanderen geeft een bodemopbouw weer van OB, bebouwde grond, en (enkel in het noorden van het projectgebied) van matig droog lemig zand. Het Quartair dek bestaat uit een eolisch pakket uit het Weichseliaan tot Vroeg-Holoceen op fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan. Dit impliceert dat het archeologisch niveau zich relatief dicht bij het oppervlak bevindt.
Het projectgebied kent een vlak reliëf en de dichtstbijzijnde heuvel bevindt zich meer dan 2 km verder in noordwestelijke richting, aan de overkant van de vallei van de Mandel.

Het onderzoek van historische bronnen en kaartmateriaal, in combinatie met de gegevens van de Centraal Archeologische Inventaris geven geen directe herkenning van archeologische vindplaatsen op het projectgebied zelf.
Verder zijn in de ruime omgeving van het plangebied een aanzienlijk aantal archeologische indicatoren waargenomen. In de voorbije jaren werden verschillende onderzoeken uitgevoerd in een straal van ca. 1.5 km ten noorden van de projectlocatie. Op ca. 600m ten noorden van het plangebied werden, ter hoogte van het toponiem “de Kalberg”, systematisch verschillende velden geprospecteerd door Gunther Noens en Dieter Jehs in 2004-2005. Bij deze veldkartering werd een aanzienlijke hoeveelheid lithische artefacten

gerecupereerd uit de steentijden Het is aannemelijk dat de verhevenheid in het landschap een grote aantrekkingskracht had op gemeenschappen in de steentijden maar ook in latere periodes.
De gegevens van de Centraal Archeologische Inventaris tonen dus aan dat de ruime omgeving van het plangebied mogelijks een uitgesproken menselijke aanwezigheid kende in het verleden in de steentijd. Ook vondsten uit jongere perioden zijn hier niet uitgesloten.
Ten zuiden van het projectgebied werden in het verleden ook reeds verschillende archeologisch indicatoren gedetecteerd. Zo werd zo'n 1.5km ten zuiden in 2015 een opgraving uitgevoerd door Ruben Willaert BVBA en Monument Vandekerckhove nv (op aanpalende percelen) waarbij grafheuvels uit de bronstijd en de ijzertijd en bewoningssporen uit de late ijzertijd en romeinse periode aan het licht kwamen aan de 'De Maurissenstraat'. Dit onderzoek staat heden ten dage nog niet aangeduid op de CAI. Voorts werd bij onderzoek aan de Vaartstraat te Wielsbeke (ten zuidwesten van het projectgebied), bewijzen gevonden voor een lange bewoningsgeschiedenis vanaf de Romeinse tot de volmiddeleeuwse periode (Hoorne & De Clercq 2007). Voorts werden in deze regio door middel van luchtfotografie twee structuren ontdekt die mogelijks kunnen wijzen op enkelvoudige cirkelvormige grafstructuren (inventarisnummers 446: Goed van Triest en 450: Waalshoek op de inventaris van cirkelvormige structuren van Oost- en West-Vlaanderen). Ten slotte werden zo'n 3km ten zuiden van het projectgebied diverse vondstmeldingen gedaan bij het rechttrekken van de Leie, ter hoogte van de sluis te Ooigem. Dit betreft o.a. een neolithische pijlpunt, een mesolithische spits en (handgevormd) aardewerk uit de IJzertijd tot de Romeinse tijd.
Historisch en cartografisch onderzoek wijzen op een agrarische exploitatie van het plangebied, zeker tot het einde van de 19de eeuw.

Op het terrein staan momenteel drie bedrijfsgebouwen, die dateren uit de jaren 1960 en waarin destijds spaanderplaten werden vervaardigd. De gebouwen zijn sinds ca. 1975 louter nog in dienst als opslagplaatsen voor hout. Heden ten dagen worden er vooral machine onderdelen gestockeerd. Het plaatsbezoek heeft aangetoond dat er zich rond de gebouwen een grote zone verharding bevindt, bestaande uit asfalt en beton.

Op basis van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat het terrein een aanzienlijk archeologisch potentieel heeft.

2.3 Gemotiveerd advies

2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Uit de bureaustudie blijkt duidelijk dat het archeologisch potentieel van het plangebied aanzienlijk is. DE Centraal Archeologische Inventaris duidt op de aanwezigheid van talrijke archeologische indicatoren ten zuiden en ten noorden van het projectgebied, teruggaand tot het mesolithicum. Gelet op de verwachte bodemopbouw kan uitgegaan worden van mogelijke resten direct onder de bouwvoor. Ondanks de aanwezige verharding kan men er niet van uitgaan dat eventuele archeologisch relevante lagen verstoord zouden zijn.
Bijgevolg zijn er geen argumenten om aan te nemen dat grote delen van het plangebied reeds verstoord zijn, waardoor verder onderzoek van geen nut zou zijn. Enkel ter hoogte van de aanwezige te slopen bebouwing kan uitgegaan worden van een (gedeeltelijk) geroerd bodemarchief. Gelet op het aanzienlijk potentieel en de aard van de werken is een terreininventarisatie aangewezen. De meest geschikte onderzoeksmethode, gelet op het rurale karakter en landschappelijke situatie, is een proefsleuvenonderzoek.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

In het geval van “Breestraat” is verder uitgebreid archiefonderzoek niet aangewezen. De geraadpleegde cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van het plangebied. Er zijn geen aanwijzingen voor bebouwing van het plangebied; eventueel archivalisch onderzoek zou hier een overbodige kost betekenen.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk booronderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond.

De Quartairgeologische kaart geeft aan dat de ondergrond gevormd wordt door een eolisch pakket uit het Weichseliaan tot Vroeg-Holoceen op fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan. Dit impliceert een relatief eenduidige bodemopbouw waarbij het archeologische niveau zich direct onder de teelaarde bevindt. Er zijn geen aanwijzingen voor een afgedekte situatie.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

Een geofysisch onderzoek zou in dit geval een overbodige kost betekenen. Er zijn geen aanwijzingen dat er zich grote structuren in de bodem zouden bevinden.

-verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennend archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele afgedekte (steentijd)vindplaatsen in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten of een opgraving in functie van een afgedekte (steentijd)site. Hierbij moet erop gewezen worden dat de aandacht bij deze vorm van onderzoek niet zozeer naar sporen maar naar goed bewaarde vondstconcentraties. Dit gegeven impliceert dat bewaarde, afgedekte vindplaatsen gezocht moeten worden op landschappelijke locaties waar de kans op afgedekte archeologie reëel is.

In het geval van “Breestraat” is een boorcampagne met als doel de lokalisatie en waardering van een afgedekte steentijdsite niet aangewezen. Er moet uitgegaan worden van een situatie waarbij aanwezige resten bestaan uit klassieke sporen, dicht bij de oppervlakte. Een verkennend archeologisch booronderzoek zou in dit geval weinig zinvol zijn.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld

gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Op het projectgebied “Breestraat” is een veldkartering niet aangewezen. Het terrein is momenteel verhard en niet in gebruik als akker, bijgevolg is de zichtbaarheid inzake opgewerkt materiaal nihil.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek met ingreep in de bodem heeft (net als proefputten in stedelijke context) als doel steekproefsgewijs het terrein archeologisch te inventariseren en vanuit de resultaten van dit vooronderzoek beargumenteerde uitspraken te doen over het al dan niet overgaan tot een (gedeeltelijke) vlakdekkende opgraving. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch geïnventariseerd. Normaliter worden de proefsleuven ingeplant in een regelmatig patroon om zo tot een wetenschappelijk verantwoorde inschatting van de archeologische aanwezigheid te komen.

Gelet op de verwachting van klassieke sporenarcheologie, onmiddellijk onder de bouwvoor is een proefsleuvenonderzoek de aangewezen manier om eventueel bedreigd archeologisch erfgoed in kaart te brengen. Op basis van de waargenomen relicten kan een gefundeerde beslissing genomen worden in functie van eventueel vervolgonderzoek.

2.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. Daarentegen werd wel duidelijk een aanzienlijk archeologisch potentieel afgeleid op basis van de landschappelijke, archeologische en cartografische indicatoren.

2.3.3 De waardering van de archeologische site:

Niet van toepassing, cf. punt 2.3.2

2.3.4 Impactbepaling

Het bodemarchief dient eerst geïnventariseerd te worden, voor de impact van de werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden, cf. punt 2.3.2.

2.3.5 De bepaling van de maatregelen

De maatregelen kunnen pas bepaald worden na uitvoering van de prospectie met ingreep in de bodem. Door middel van deze prospectie zal er een duidelijk zicht zijn over de mogelijk aanwezige relicten, cf. punt 2.3.2.

2.4 Programma van Maatregelen

2.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.1.6

2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor een prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk (CGP artikel 5.3)

-mogelijk: het terrein is toegankelijk voor een graafmachine. Buiten eventueel aanwezige leidingen worden geen fysieke obstakels voorzien waardoor een terreininventarisatie onmogelijk zou zijn. Om onder de bestaande gebouwen te sleuven dienen deze eerst gesloopt te worden.

-nuttig: gelet op het verwachtingspatroon is een proefsleuvenonderzoek de enige manier om het archeologisch potentieel in kaart te brengen en een degelijke impactbepaling te maken van de geplande werken hierop.

-schadelijk: een terreininventarisatie door middel van proefsleuven is de enige manier om een degelijke inschatting te maken in functie van het archeologisch potentieel. Aangezien de mate van spoorbewerking in een proefsleuvenonderzoek beperkt is, blijven de eventuele relicten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: gelet op het feit dat de geplande werken een substantiële ingreep in de bodem impliceren moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring onmogelijk is, zeker gezien de mogelijk zeer ondiepe ligging van het archeologische niveau en bijgevolg goede bewaring van eventueel aanwezige resten. Gelet op het verwachtingspatroon is de kans op aantreffen van archeologische relicten uit relevante periodes reëel.

2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van eventueel aanwezige archeologische resten binnen het projectgebied. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Zijn er tekenen van erosie?

-zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

-wat is de bewaringstoestand van de sporen?

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

-wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?

-maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de resten tot één of meerdere periodes?

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting vóór de nieuwe tijd?

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Indien er sprake is van begravingen: wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale geschiedenis?

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maw is behoud in situ mogelijk?)

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

° wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
° welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
° welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2.4.4 Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek (projectcode 2017E111) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied. Hieruit kon een aanzienlijk archeologisch potentieel afgeleid worden met een verwachting van klassieke sporenarcheologie, direct onder de bouwvoor.

2.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode

De meest geschikte onderzoeksmethode in dit dossier is deze bestaand uit continue, parallelle proefsleuven. Het proefsleuvenonderzoek dient een statistisch representatief deel van het terrein te inventariseren. Dit deel dient groot genoeg te zijn om de resultaten te extrapoleren naar de rest van het bedreigde terrein. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig parallel patroon om zo een gedegen dekking te verkrijgen en een gedegen inschatting te maken van het bodemarchief met betrekking tot de rest van het plangebied.

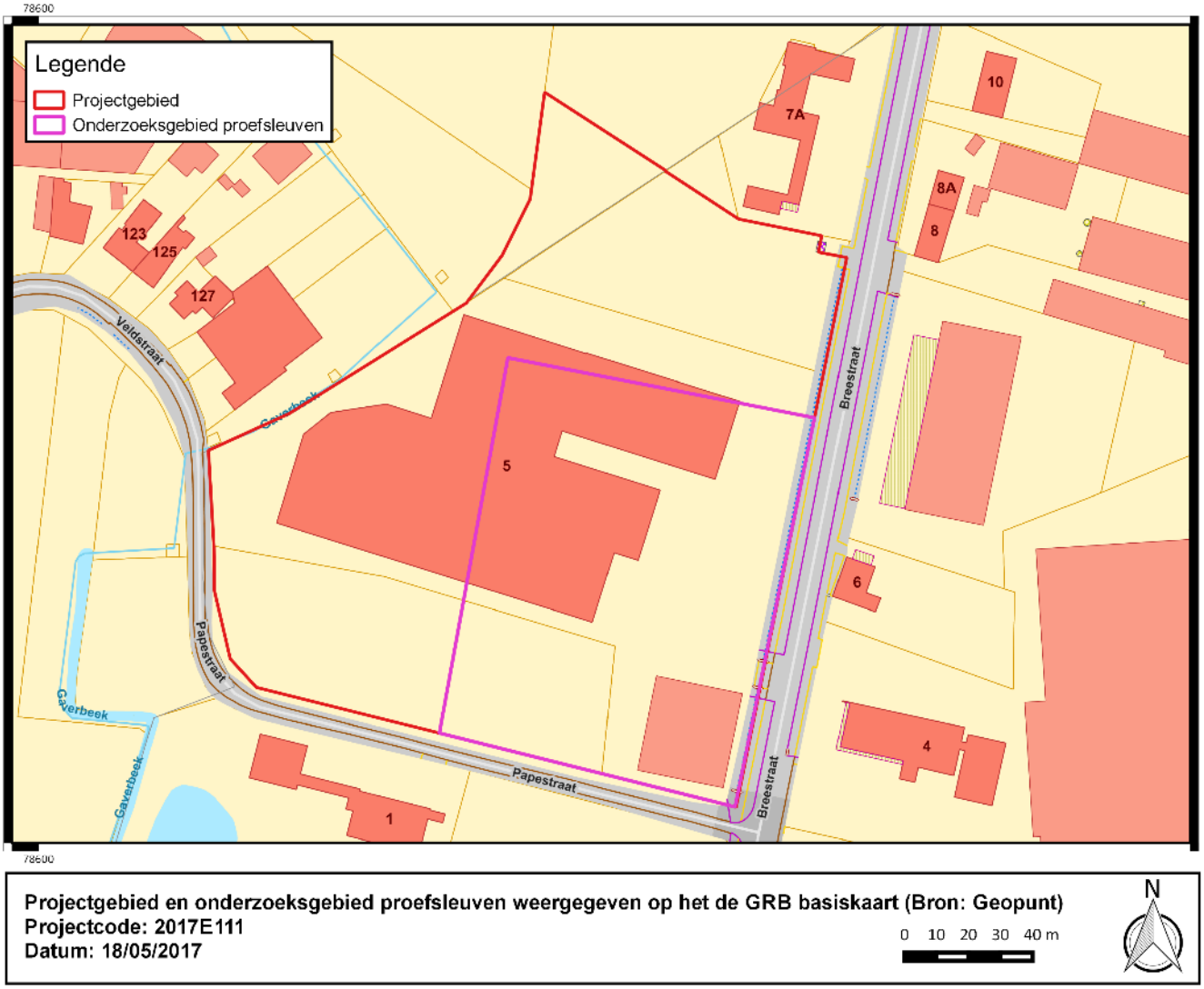
Er moet uitgegaan worden van een situatie waar de verticale stratigrafie eenduidig is, conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk, artikels 8.6 en 8.6.1.

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het rapport wordt opgeleverd.

Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen in, een afgedekte en/of bewaarde steentijdvindplaats, bestaand uit (een) vondstenconcentratie(s), wordt aangesneden/herkend moet de onderzoeksmethode aangepast worden. Het proefsleuvenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een specialist, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden (d.m.v. waarderende boringen en aardkundige waarnemingen i.v.m. bewaringscondities). Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes conform de Code van Goede Praktijk.

Voor het eigenlijke terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen, hetzij van de initiatiefnemer, hetzij via een KLIP-melding. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de werken (hetzij digitaal, hetzij analoog).

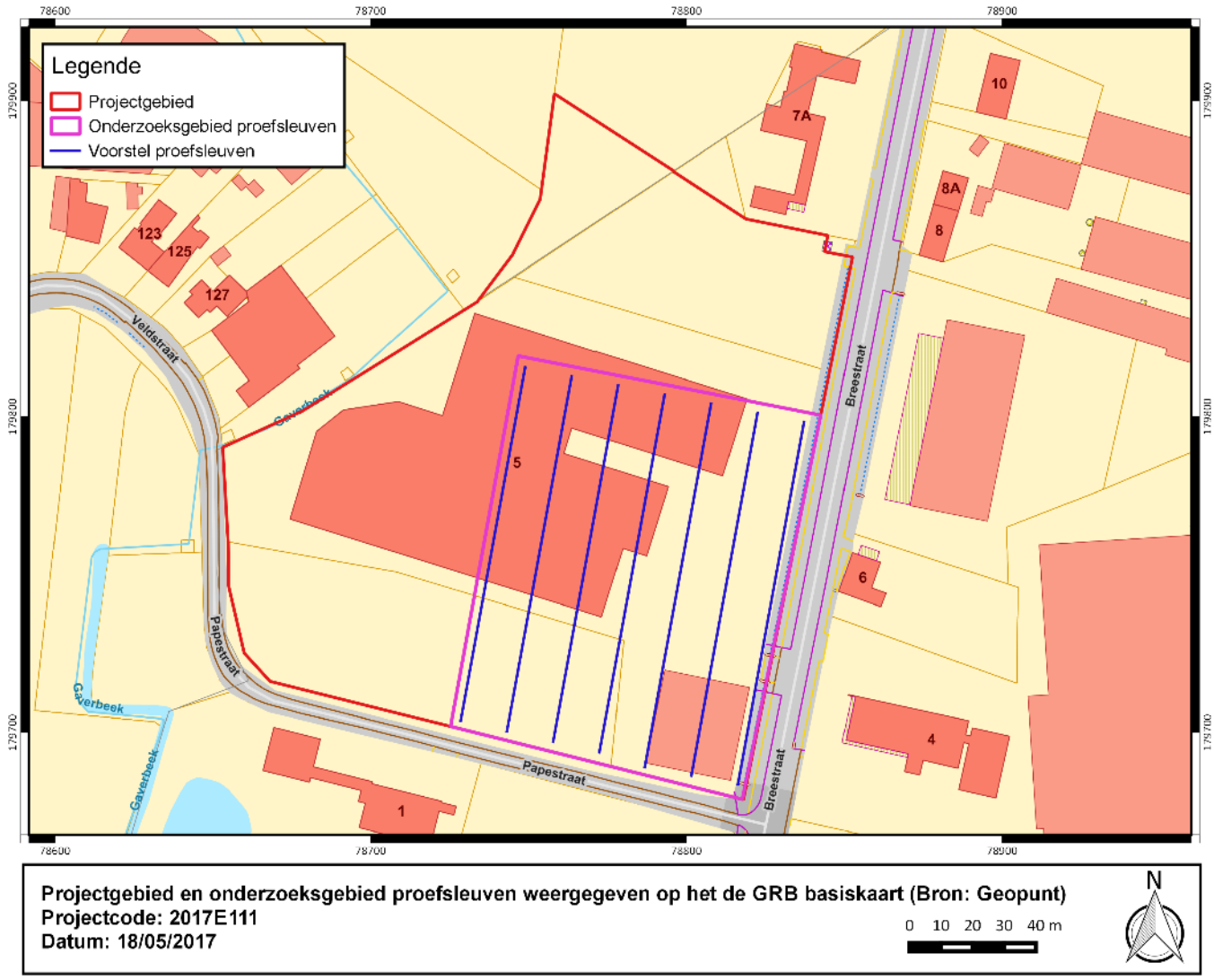
Het terrein is relatief vlak, de inplanting van de sleuven is bijgevolg niet gebonden aan de topografie. In het geval van “Breestraat” wordt best gekozen voor zo lang mogelijke sleuven in functie van efficiënt grondverzet. Concreet betekent dit een inplanting volgens grofweg een noordoost-zuidwest-as.
De eigenlijke locatie van de sleuven wordt bepaald door de veldwerkleider, van de vooropgestelde dekkingsgraad en richting kan niet afgeweken worden.

Figuur 2: onderzoeksgebied proefsleuven.

2.4.6 Onderzoekstechnieken

Het onderzoeksgebied is ca. 1.17 ha groot (= 11700m^2). De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan (d.i. ca. 1170m^2) met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant (= ca. 293m^2). De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

Figuur 3: voorstel proefsleuven op de GRB-basiskaart. De gebouwen worden voorafgaand gesloopt. Indien blijkt dat de zone onder de aanwezige bebouwing niet is verstoord, dan dient de bebouwing slechts tot op het maaiveld te worden afgebroken in afwachting van het proefsleuvenonderzoek of onder begeleiding van een archeoloog tijdens het proefsleuvenonderzoek.

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met platte bak, deze kraan dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen (bv. Hitachi Zaxis 210). De minimale breedte van de kraanbak bedraagt minimaal 2m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau.

Tijdens het terreinwerk dient aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door een assistent-aardkundige. Minimaal wordt één profielkolom per sleuf aangelegd, indien mogelijk in een geschrankt patroon. Ze worden tot minstens 30cm in het ongeroerd sediment uitgegraven.

Bij het aanleggen van de sleuven dient de veldwerkleider extra aandachtig te zijn voor eventueel oppervlakkig bewaarde bakstenen resten die nog in verband zitten (ondiepe muurtjes of poeren).

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd. Na het proefsleuvenonderzoek wordt het terrein terug in oorspronkelijke staat hersteld of conform gemaakte afspraken.

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

-een assistent-archeoloog voldoend aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.

-een assistent-aardkundige. Deze assistent-aardkundige ondersteunt de archeologen bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen sporen. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige waar relevant. In de opmaak van de raamprijs moet een stelpost natuurwetenschappelijk onderzoek voorzien worden die kan aangesproken worden indien nodig.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

2.4.9 Raming inzake tijd

-Schatting tijd

Veldteam:	2 dag veldwerkleider
	2 dag assistent archeoloog
	2 dag RTS-medewerker
	0,5 dag assistent-aardkundige
Kraan:	2 dag aanleg
	1 dag dichten
Verwerking:	5 dagen veldwerkleider
	1 dag assistent archeoloog
	0,5 dag assistent-aardkundige

2.4.10 Vondsten

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch proefsleuvenonderzoek conform aan de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet Bij de start van het vooronderzoek met ingreep in de bodem worden door de erkende archeoloog,

veldwerkleider en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar en/of het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

2.5 Conclusie

De opdrachtgever plant de constructie van vier bedrijfsverzamelgebouwen aan de Breestraat te Wielsbeke. Gelet op de aard van de geplande werken is het bodemarchief ter hoogte van de geplande werken bedreigd. Het bureauonderzoek heeft een aanzienlijk archeologisch potentieel aangetoond, daarom is verder onderzoek aangewezen. De meest geschikte onderzoeksmethode, met betrekking tot het plangebied, is een proefsleuvenonderzoek. Het verwachtingspatroon bestaat in hoofdzaak uit eventuele resten direct onder de teelaarde. Het terreinwerk en rapportage dienen uitgevoerd te worden conform de Code van Goede Praktijk.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Voor het projectgebied Wielsbeke Breestraat wordt geen verder archeologisch onderzoek aanbevolen. De aard van de ingrepen, in combinatie met de gegevens van het bureauonderzoek brengen voldoende argumenten aan om af te zien van verder onderzoek, hetzij met of zonder ingreep in de bodem.

In hoofdzaak wordt afgezien van verder onderzoek wegens de aard van de geplande werken en de mate van verstoring van het terrein. In essentie heeft op het terrein vóór 1971 een aanzienlijke bouwactiviteit plaatsgevonden voor de aanleg van de nog steeds aanwezige fabrieksgebouwen. Er moet omwille van de aanwezige funderingen, leidingen en vloerplaten toch rekening gehouden worden met een minimale verstoring van 50 à 60cm onder het maaiveld. De Quartair geologische kaart gaf bovendien aan dat het archeologisch niveau zich relatief dichtbij het oppervlak bevindt. Verder is duidelijk zichtbaar dat rondom de aanwezige bebouwing ook verharding aanwezig is. Deze bestaat hoogstwaarschijnlijk uit een funderingslaag bestaand uit breekzand met daarop een laag asfalt of beton. Er zijn bovendien geen aanwijzingen dat het terrein voor deze bouwactiviteit werd opgehoogd. De bouwactiviteit doet bijgevolg vermoeden dat de kans op aantreffen van grondvaste sporen of in-situ bewaarde vondstenconcentraties gering is.

Daar de geplande sloop enkel betrekking heeft tot het verwijderen van de huidige gebouwen, vloerplaat en funderingen, is de rest van het bodemarchief binnen het projectgebied niet bedreigd in het kader van deze stedenbouwkundige vergunningsaanvraag.

De financiële kost die verder onderzoek met zich mee zou brengen, kan niet in verhouding staan tot de eventuele kenniswinst dat een archeologisch onderzoek zou opleveren. Hoewel verder onderzoek altijd zinvol kan zijn, zou dit, in geval van een positief resultaat, slechts in zeer beperkte mate een meerwaarde zijn voor het archeologisch inzicht in de omgeving. Gelet op de aanzienlijke mate van verstoring mag hier, in het beste geval, niet meer verwacht worden dan een gefragmenteerde indicatie voor menselijke activiteit in het verleden. Het is dan ook op basis van de kosten-baten analyse dat afgezien moet worden van verdere onderzoeksdaden.
Uiteraard moet gewezen worden op de bestaande archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.4.1 van het huidig onroerend erfgoeddecreet.

3.1 Conclusie

Global Jordan & Freeman plant de sloop van drie leegstaande fabrieksgebouwen op hun terreinen in Wielsbeke. Deze werken vormen een bedreiging voor het archeologisch potentieel. Op basis van de huidige toestand van het terrein wordt verwacht dat de ondergrond in grote mate geroerd is.

Dit gegeven van verstoring in combinatie met de aard van de geplande sloopwerken toont aan dat, op basis van de kosten-baten afweging, verder archeologisch weinig zinvol is. Bijgevolg wordt voor desbetreffend projectlocatie “Wielsbeke Breestraat” een vrijgave vooropgesteld.

Deel 4: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt